

DIA DE LES ILLES BALEARS 2020

DISCURS DE LA PRESIDENTA DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Amigues, amics, premiats i premiades,

bon vespre i gràcies per ser aquí en una data tan especial.

Un dia com avui, fa 37 anys, aquestes illes vivien un moment històric. S'aprojava l'Estatut d'autonomia que ha impulsat dècades de progrés en aquesta terra. Un Estatut que, en el preàmbul, ens descriu així:

«Al llarg de la seva història, les Illes Balears han forjat la seva identitat amb les aportacions i energies de moltes generacions, tradicions i cultures, que han convergit en aquesta terra d'acollida. Així, les Illes Balears, per la confluència d'una multiplicitat de pobles i civilitzacions, s'han conformat en una societat dinàmica, amb un patrimoni cultural i social, singular entre totes les cultures del Mediterrani i del món; fonamentat, en la seva més íntima profunditat, en uns valors universals incloents i no excloents».

Aquesta definició del que som està en els fonaments d'aquesta societat. Patrimoni cultural i lingüístic, dinamisme, integració, compromís ètic, història. Uns pilars que, com les majestuoses columnes sobre les quals s'alça aquesta Llotja, donen alhora solidesa, bellesa i recorregut al projecte col·lectiu que ens ha fet prosperar.

Perquè una societat només progressa si és capaç d'endinsar els fonaments en els seus millors valors. Si detecta les seves febleses i les combat unida. Si venera el seu talent, i el conrea. Si mira més enllà dels interessos particulars i afronta els reptes des de l'impuls col·lectiu. Si cuida el seu llegat històric i cultural com a base per créixer. Si converteix els drets en oportunitats i la llibertat en compromís. Si alça la seva veu contra la injustícia, la desigualtat i la discriminació. Si uneix les seves mans i voluntats per evolucionar des del millor que tenim.

I tenim molt. Tenim les virtuts que encarnen tots i cadascun dels premiats i premiades al llarg de la història de les nostres medalles d'Or i premis Ramon Llull.

La llista creix cada any, i sempre ens deixam moltes contribucions decisives per reconèixer. La majoria continuen sent anònimes. Mouen aquesta societat cap a la millora des de tots els àmbits. I això és un gran motiu de celebració. Perquè avui celebrem el que som, aquesta societat culta, diversa i oberta de la qual parla el nostre Estatut. La comunitat plural i inclusiva que representen a la perfecció les premiades i premiats d'enguany. Per això, vos vull felicitar i, sobretot, donar les gràcies. Gràcies, perquè veim en el vostre exemple el talent inesgotable i la projecció de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

La vostra trajectòria ens mostra el camí per millorar-nos. Amb les vostres fites ens deixau clar que cap al futur s'avança a través de l'educació. Cada vegada que deim que tenim la generació més formada de la història, hi hauríem d'afegir un agraïment, honest i sentit, a les professores i

professors que ho han fet possible. Professionals com Pilar Castelló i Esperança Riera, que durant la seva carrera han contribuït a fer que els nostres infants s'obrin a un món d'oportunitats. 5 minuts

Cap al futur es progressa també des de l'anàlisi rigorosa de la realitat. Des de l'ull atent i imprescindible d'uns mitjans i uns professionals de la informació cada dia més importants per destriar entre la veritat i la falsedat, entre allò que és fonamental i el que és banal. Professionals com els que durant quaranta anys han fet l'Informatiu balear. Mirades atentes com la del fotògraf incombustible Javier Coll. I referents del periodisme d'aquestes illes com Pilar Bonet, exemple de feina, visió i passió per millorar la societat.

La mateixa passió i afany de superació que expliquen les trajectòries vitals de Mario Mola i Cata Corró, campions esportius, però, sobretot, miralls en els quals hem de cercar-nos per trobar la nostra millor versió. La que ens permet transcendir el que som amb la generositat de qui dona a la seva societat el millor d'ell mateix i genera progrés a través de l'excel·lència, com fa des del seu geni investigador i des de la seva humanitat el doctor Javier Cortés.

El teu compromís, com el dels milers de professionals que sostenen el nostre sistema sanitari, ens dona tranquil·litat a tots. En moments de preocupació sanitària mundial, sabem que la nostra salut està en les millors mans. I que davant qualsevol esdeveniment a aquest planeta cada vegada més petit, més interconnectat, sempre donarem la nostra millor

resposta, la que neix de la unitat, de la certesa que els desafiaments de tots es resolen entre tots, com hem demostrat en moltes ocasions.

Des de el treball conjunt. I des de la excel·lència.

Excel·lència per ensenyar a les nostres nines i nins. Excel·lència per interpretar el món, per combatre la malaltia, per projectar valors personals i esportius. Excel·lència en la gestió de la nostra Mediterrània, des d'aquesta forma d'artesanía en simbiosi amb la mar que despleguen les nostres confraries de pescadors.

Excel·lència a l'hora de transmetre l'amor pel teatre que demostren el Cercle Artístic de Ciutadella i el seu Premi Born.

Excel·lència per fer de les nostres arrels culturals i de la nostra memòria col·lectiva un signe que es transmet durant segles i generacions, amb la delicadesa dels vidres de Can Gordiola. O amb l'elegància creativa dels dissenys de Rosa Esteva i la seva Cortana, que exhibeix davant el món l'ànima sensible d'aquesta terra.

Gràcies a tots i a totes per fer d'aquesta una comunitat més forta, més sana, més solidària, més justa. La vostra llum és indispensable. Ens guia a través d'una realitat amenaçada per massa ombres.

Vivim temps de canvi constant. De velocitat irreflexiva, que alimenta actituds a curt termini i reclama resultats immediats. Un món que coneix

molts dels seus mals i massa vegades els ignora, des del cinisme i l'egoisme, des de la irresponsabilitat i l'individualisme.

Vivim en un món que clama contra el canvi climàtic i la destrucció del planeta, però titubeja en la resposta i perd energia en la batalla amb els qui neguen allò que és evident, per defensar la seva posició en l' statu quo. Per això, és un honor compartir societat amb persones de la talla de Xavier Pastor. 10 minutos

Perquè el consens que avui ens uneix en la defensa del nostre medi ambient seria impossible sense les veus i la implicació dels activistes que ens recorden cada dia que sempre fa falta més a l'hora de protegir la nostra natura privilegiada.

Aquesta és la llum que vos deia. La mateixa que ens empeny a fer que la demanda de justícia social sigui avui col·lectiva, conscients que aquest anhel ens fa progressar, impulsats per la convicció individual de milers de persones anònimes i vertebrats per les organitzacions no governamentals que ens donen alhora múscul social i ambició ètica. El vostre Premi Ramon Llull ens ha de servir a tots i a totes per ser encara més a prop de la nostra xarxa de voluntariat, paradigma de l'esperit solidari que fa bategar el cor d'aquestes illes.

La vostra il·lusió ens mou. Perquè és molt el que ens queda per fer per deixar de banda les ombres.

En les últimes dècades hem construït una societat global que enalteix els drets humans, però que alhora conviu amb la violència inacceptable del masclisme assassí, amb el negoci denigrant de l'explotació i el tràfic de dones i amb la depravació repugnant dels qui abusen dels menors.

Hem articulat també una societat global amb consciència ètica, que aspira a la fi de la pobresa extrema, però que tanca les seves fronteres als qui fugen d'aquesta pobresa.

Volem igualtat, però convivim amb la discriminació. Reclamam pau, però ens despertam massa vegades en guerra. Anhelam llibertat i oportunitats, però negam drets al diferent. Admiram la generositat, però ens guiam sovint per l'egoisme més materialista. Enaltim la cultura, però sovint consumim frivolitat.

No podem continuar admetent aquestes contradiccions.

D'aquí el nostre agraïment immens als qui, com els premiats, ens marcau amb el vostre exemple el camí cap al futur.

Un futur que palpita en la nostra capacitat creativa. Estic convençuda que la talla d'una societat es reflecteix en el seu amor per la cultura. En la seva passió per reconèixer-la i, sobretot, en la seva obstinació per alimentar-la. N'és un exemple des de fa trenta anys l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears. En la bellesa de les vostres melodies ens reconeixem tots. També en el traç líric, intel·ligent i rupturista de Rafel Tur i Costa: la vostra obra

ens eleva a tots i enriqueix, des d'Eivissa, un patrimoni cultural que mostra al món la nostra millor cara, la de la creativitat.

Sou la nostra energia i el nostre optimisme, la motivació imparable que necessitam per afrontar els enormes reptes que tenim com a societat.

Una societat que ha demostrat que vol un planeta net i viu. I que s'ha dotat de lleis contra el canvi climàtic i contra els residus, i avança unida en la protecció del nostre territori. Ara hem de fer més passes per aquest camí.

Unes illes que demanen justícia social i la cerquen des de l'acord i l'acció de plans de lluita contra la precarietat que involucren treballadors i empreses. I la reclamen en l'accés a l'habitatge, convertit en un dels nostres principals problemes, que estam combatent amb lleis pioneres i amb mesures com les aprovades ahir mateix per posar habitatges a l'abast dels nostres ciutadans i ciutadanes.16 minutos

Els principals agents de la nostra economia i la nostra societat també fa dècades que diuen que no tot s'hi val. Que hem de ser socialment i ambientalment sostenibles. I s'hi han posat. Apostant per la formació i l'acord com a vies més efectives perquè la riquesa arribi a tothom. I, recentment, unint-se al voltant d'una regulació contra el turisme d'excessos que ha de marcar un abans i un després en el nostre model econòmic i social.

Avui celebrem la fortalesa d'unes illes que saben que el progrés emana del coneixement. Per això apostam pels nostres centres educatius i per una Universitat que incorpora noves titulacions. Però som encara enfora d'aprofitar el nostre potencial. Hem d'impulsar nous sectors lligats a la tecnologia i la recerca, menys dependents d'una logística que no és prou compatible amb la nostra naturalesa insular.

Aquest poble solidari, compromès amb l'objectiu de no deixar ningú enrere i decidit a millorar la qualitat de vida de les persones durant tot el seu cicle vital, fa feina també per enfortir la seva sanitat, multiplicar la seva xarxa assistencial i dotar-se de drets innovadors com la nostra renda social. Però aquesta comunitat sap que fa falta més. Ens exigeix que afrontem, des de la inversió i el compromís públic, els reptes que imposen l'envelliment poblacional i la necessitat de garantir una vida plena a totes les edats.

Aquestes illes plenes de talent, líders en pujades salarials i convertides en creadores d'ocupació per a tot l'Estat, proven cada dia la seva capacitat per generar riquesa, però ens plantegen un desafiament que hem d'afrontar: el de millorar tots els serveis bàsics per a una població que no atura de créixer.

Això ens obliga a pensar, també des d'aquí, en tot l'Estat. Una Espanya que s'ha d'assemblar manco a la centralitat de Madrid i més a la realitat plural i diversa d'un territori que conviu amb fenòmens d'aparença antagònica. Em referesc, per exemple, al repte que planteja la coexistència d'una Espanya que es buida amb una que, com ens passa en

aquestes illes, creix en població a alta velocitat, ofegada alhora per dos factors: una insularitat que ens limita, i una falta de finançament que ens dificulta afrontar els increments de població i les seves conseqüències sobre els serveis bàsics.

L'Estat ha de donar resposta a l'Espanya que es buida, sens dubte, però també a la que s'omple i ha d'atendre els efectes derivats del seu dinamisme.

Perquè quan parlem d'un nou model de finançament, parlem sobretot de justícia social. De sanitat, d'educació, de recursos per donar oportunitats als nostres joves i millorar la vida de la nostra gent gran. Parlem de sostenibilitat, de recursos per a renovables i per millorar la protecció de les nostres costes, el nostre paisatge. 20 minutos

Parlem d'un Estat que s'ha d'assemblar més al territori, que és plural i divers. El que es buida i el que s'omple. El que pateix la persistència de l'atur i el que, com passa aquí, crea ocupació. El que ja ha envellit i el que, com en aquesta terra, compta amb l'energia de la societat més jove, però s'ha d'adaptar a un envelliment demogràfic que s'està accelerant.

En definitiva, un Estat que s'assembli més a la nostra Comunitat. La diversitat i la diferència entre illes està en l'essència del que som. I en comptes de negar-ho, ho hem aprofitat, per construir un model institucional que permet prendre les decisions des de cada illa, des de la proximitat. I cooperant solidàriament en la resolució dels problemes. En els específics de cada illa i en els comuns de totes.

Sabem què volem. I en un dia tan especial com aquest ens hem de comprometre a fer-ho possible.

Hem d'exigir-nos una societat més igualitària, que acabi amb la bretxa salarial, impulsant pujades de salari mínim, massa lligat encara a les professions més feminitzades.

Hem d'imposar-nos una societat capaç d'aconseguir que la riquesa es redistribueixi millor i de reduir l'encara elevada xifra de persones que no poden desenvolupar una vida plena.

Hem d'avançar cap a una societat més responsable, que planti cara al canvi climàtic. Sense excuses ni demores. Redoblant l'aposta per infraestructures sostenibles, per una mobilitat no contaminant i col·lectiva, per les energies netes, per la reducció de residus, per l'estalvi i la reutilització de l'aigua. Una aposta pel camp i per les noves activitats econòmiques sense petjada ecològica.

I hem de reclamar-nos una societat més inclusiva, capaç d'analitzar cada dia els seus drets, per enfortir-los i ampliar-los.

Aquest és l'antídot contra la discriminació, la fórmula per fomentar la integració, per donar respostes a realitats com aquesta última llibertat que és el dret a la mort digna, o aquesta llibertat essencial que és la de viure d'acord amb la identitat individual de cadascú.

Hem d'aferrar-nos a la nostra història, a l'essència d'aquesta societat que mira el món per alimentar-se del millor que veu, però que també és honesta i afronta les ombres que ens amenacen. El dolor i la violència inacceptable de les morts a la nostra mar d'aquells qui cerquen una oportunitat de vida. La covardia dels qui criminalitzen el diferent. La indiferència de qui accepta l'inacceptable. I el cinisme de qui tanca els ulls a la pobresa extrema o a la destrucció ambiental.

És la nostra responsabilitat involucrar-nos. Perquè una societat justa ha de ser valenta. Sempre. Per progressar, sí, però respectant el medi ambient. Per millorar els nostres resultats, sí, però perquè arribin a tothom. Per concedir noves oportunitats, sens dubte, però sense discriminar ningú.

I crec que avançam cap a aquesta societat. Ho perceb en el dia a dia que tenc la fortuna de compartir amb els ciutadans i ciutadanes d'Eivissa, Menorca, Formentera i Mallorca. Ho not en cada trobada amb la comunitat educativa. En cada reivindicació social. En cada reunió amb empresàries i empresaris, amb treballadores i treballadors. En cada racó d'aquestes Balears nostres, on cada vegada és més habitual que, des de l'àmbit individual, des dels interessos de cada col·lectiu, ens animin a fer feina per objectius comuns. 26 minuts

Per això vos deia que l'exemple que enalteixen aquestes medalles d'Or i premis Ramon Llull podria estendre's a milers de ciutadanes i ciutadans anònims. Milions de gestos diaris i pensaments col·lectius, que ens parlen d'aquesta comunitat de tothom i per a tothom que descriu el nostre Estatut.

Són milers de llums incombustibles d'una societat que desitja aportar, millorar, avançar: la societat d'aquestes illes. La mateixa que ens hem proposat escoltar cada dia més, per actuar cada dia millor.

Això està en l'essència de la nostra Agenda Balear per a l'any 2030, una data que no és més que un horitzó per mesurar els resultats, perquè anam molt més enllà.

Volem escoltar el present per garantir el millor futur. Crec que mai abans ens havíem plantejat una proposta tan ambiciosa: escoltar tothom qui vulgui aportar idees per aconseguir els nostres objectius comuns de sostenibilitat ambiental, justícia social i prosperitat compartida.

Per això vos convid a totes i a tots a sumar. No deixeu una idea per compartir, un projecte de progrés per explorar. Facem tots una passa endavant per cercar en cadascú aquesta energia que brilla en els nostres premiats. Aprofitem cada referent ètic, cada mostra de talent, cada gest solidari, cada segon al servei d'aquest somni comú que cada dia feim realitat entre totes i tots.

Aconseguiu sempre que cada llum d'aquest poble brillant compti.

Moltes gràcies.

Feliç Dia de les Illes Balears.